

ASGARÎ GEÇİM İNDİRİMİNDE MAHSUP İŞLEMLERİ ve MUHASEBE UYGULAMASI

Hakan EKİNCİ (*)

1 - GİRİŞ

Gerçek usulde vergilendirilen ücretlilere uygulamada daha önce “Ücretlilerde Vergi İndirimi” adı altında tanınan vergisel avantaj, 01.01.2008 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 32. maddesinde “Asgarî Geçim İndirimi” başlığı altında yeniden düzenlenmiştir. Yapılan bu düzenleme ile eski uygulamadan farklı olarak, ücretlilerin söz konusu vergisel avantajdan yararlanabilmeleri için yaptıkları belirli harcamalar karşılığında aldıkları belgeleri (fatura veya fatura yerine geçen belgeler) işverenlerine ibraz etme yükümlülükleri ortadan kaldırılmıştır.

Asgarî geçim indirimine ilişkin uygulamanın detayları ise 265¹ ve 272² Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliğlerinde belirtilmiş olup, aşağıda, bu kapsamda olmak üzere ilk önce söz konusu

uygulamanın genel esaslarından bahsedilecek ve daha sonra da bu uygulamaya yönelik işverenlerce yapılacak mahsup işlemlerinin ne şekilde gerçekleştirileceği ile bu işlemlerin muhasebe kayıtlarının nasıl yapılacağı belirtilecektir.

2- ASGARÎ GEÇİM İNDİRİMİ UYGULAMASININ ESASLARI

Asgarî geçim indirimi uygulaması, ücretlilerin yaptıkları harcamalardan bağımsız olarak takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yanı sıra ücretlinin medeni ve ailevi durumunu yansıtan bilgilere göre şekillenmekte ve bu temel bilgiler ışığında hesaplanan tutarın, ücretlinin içinde bulunulan yılda ödeyeceği vergiden mahsup edilmesi ya da nakden kendisine ödenmesi kuralına dayanmaktadır.

Konuya ilişkin düzenlemelerin yer aldığı 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nun 32. maddesinde ise aşağıdaki hükümlere yer verilmiştir.

(*) Vergi Denetmeni

¹ 04.12.2007 Tarih ve 26720 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

² 12.08.2009 Tarih ve 27317 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanmıştır.

“Asgarî geçim indirimi

Madde 32- (5615 sayılı kanunun 2 nci maddesiyle değişen madde Yürürlük; 1/1/2008 tarihinden itibaren elde edilecek gelirlere uygulanmak üzere 04.04.2007) Ücretin gerçek usûlde vergilendirilmesinde asgarî geçim indirimi uygulanır.

Asgarî geçim indirimi; ücretin elde edildiği takvim yılı başında geçerli olan ve sanayi kesiminde çalışan 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarının; mükellefin kendisi için % 50’si, çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10’u, çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere; ilk iki çocuk için % 7,5 diğer çocuklar için % 5’idir. Gelirin kısmî döneme ait olması halinde, ay kesirleri tam ay sayılmak suretiyle bu süreye isabet eden indirim tutarları esas alınır. Asgarî geçim indirimi, bu fıkraya göre belirlenen tutar ile 103 üncü maddedeki gelir vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine uygulanan oranın çarpılmasıyla bulunan tutarın, hesaplanan vergiden mahsup edilmesi suretiyle uygulanır. Mahsup edilecek kısmın fazla olması halinde iade yapılmaz.

İndirimin uygulamasında “çocuk” tabiri, mükellefle birlikte oturan veya mükellef tarafından bakılan (nafaka verilenler, evlat edinilenler ile ana veya babasını kaybetmiş torunlardan mükellefle birlikte oturanlar dâhil) 18 yaşını veya tahsilde olup 25 yaşını doldurmamış çocukları, “eş” tabiri ise, aralarında yasal evlilik bağı bulunan kişileri ifade eder.

İndirim tutarının tespitinde mükellefin, gelirin elde edildiği tarihteki medenî hali ve aile durumu esas alınır. İndirim, yukarıdaki oranlara göre hesaplanan tutarları aşmamak kaydıyla, ücret geliri elde eden aile fertlerinden her biri için ayrı ayrı, çocuklar için eşlerden yalnızca birisinin gelirine uygulanır. Boşananlar için indirim tutarının hesabında, nafakasını sağladıkları çocuk sayısı dikkate alınır.

(5904 sayılı Kanunun 2 inci maddesiyle eklenen fıkra. Yürürlük; 01.01.2009) Ücretlerin vergilendirilmesinde asgarî geçim indirimi uygulandıktan sonra, varsa teşvik amaçlı diğer indirim ve istisnalar dikkate alınır.

Bakanlar Kurulu, indirim konusu yapılacak toplam tutarın asgarî ücretin yıllık brüt tutarını aşmaması şartıyla ikinci fıkrada belirtilen asgarî geçim indirimi oranlarını artırmaya veya kanunî oranına kadar indirmeye yetkilidir.

Asgarî geçim indiriminin uygulama dönemleri ve mahsup şekli ile diğer hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığınca belirlenir.”

Bu durumda, ücretleri gerçek usulde vergilendirilen gerçek kişilerin yararlanabileceği aylık asgarî geçim indirimi, ücretin elde edildiği takvim yılı başında belirlenen 16 yaşından büyük işçiler için uygulanan asgarî ücretin yıllık brüt tutarına;

- Mükellefin kendisi için % 50’si
- Çalışmayan ve herhangi bir geliri olmayan eşi için % 10’u
- Çocukların her biri için ayrı ayrı olmak üzere ilk iki çocuk için % 7,5’i
- Diğer çocuklar için % 5’i

olmak üzere ücretlinin şahsi ve medeni durumu dikkate alınarak hesaplanan indirim oranlarının uygulanması sonucu bulunacak tutarın, Gelir Vergisi Kanununun 103’üncü maddesinde yer alan Gelir Vergisi tarifesinin birinci gelir dilimine uygulanan oranla çarpılması sonucu bulunacak indirim tutarının 1/12’sinin aylık olarak hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilmesi suretiyle bulunacaktır.

Peşin olarak ödenen ücretler, asgarî geçim indirimi uygulaması yönünden, nakden veya hesaben ödemenin yapıldığı dönemin geliri sayılacaktır. Örneğin, 01/01/2010 tarihinden önceki dönemde ücretlerin peşin olarak ödenmesi nedeniyle, bu tarihten sonraki döneme isabet eden

ücret gelirleri, tahakkuk esasının geçerliliği nedeniyle, 01/01/2010 tarihinden önce elde edilmiş sayıldığından söz konusu ücretler için asgarî geçim indirimi uygulanmayacaktır.

Asgarî geçim indirimi tutarının, ücretlinin aylık hesaplanan vergisinden fazla olması halinde, fazlası dikkate alınmayacaktır.

Asgarî geçim indiriminden, ücret gelirlerini yıllık beyanname ile bildirenler de yararlanabilecektir.

Gelir Vergisi Kanununun 61'inci maddesi kapsamında değerlendirilen ücret geliri elde edenler, örneğin sosyal güvenlik destekleme primi ödemek suretiyle çalışanlar ile kurumların yönetiminde görevli olanlar da genel hükümlere göre asgarî geçim indiriminden yararlanacaklardır.

Aşağıda sayılan kişiler ise asgarî geçim indirimi uygulamasından yararlanamayacaklardır.

- Ücretleri diğer ücret kapsamında vergilendirilen hizmet erbabı,

- Dar mükellefiyet kapsamında ücret geliri elde edenler,

- Başka bir kanun hükmü (3218, 4490, 4691 sayılı kanunlar v.b.) uyarınca ücretlerinden gelir vergisi tevkifatı yapılmayanlar,

- Ücret geliri elde etmeyen diğer gerçek kişiler.

Asgarî geçim indirimi yıllık tutarı, ücretlinin asgarî geçim indiriminden bir yıl boyunca faydalanacağı net menfaattir. Aylık yapılan ücret ödemelerinde ise asgarî geçim indirimi, hesaplanan yıllık tutarın 12'ye bölünmesi suretiyle uygulanacak ve bir ay içerisinde yararlanılabilecek asgarî geçim indirimi tutarı, yıllık olarak hesaplanan tutarın 1/12'sini geçemeyecektir.

Asgarî geçim indiriminin yıllık tutarı, her ücretli için asgarî ücret üzerinden hesaplanan yıllık vergi tutarını aşamayacak ve yılı içerisinde asgarî ücret tutarında meydana gelen değişiklikler, asgarî geçim indirimi uygulamasında dikkate alınmayacaktır.

Ücretlinin faydalanacağı azami indirim tutarı, elde ettiği ücret geliri üzerinden hesaplanan gelir vergisi ile sınırlı olduğundan, mahsup edilecek kısmın fazla olması halinde ücretliye herhangi bir iade yapılmayacaktır.

On sekiz yaşını doldurmuş çocuklardan öğrenimi sona erenler, öğrenimin sona erdiği ayı takip eden aydan itibaren anne veya babasının asgarî geçim indirimi hesabında dikkate alınmayacaklardır.

Yıl içinde işyeri veya işvereni değişen ücretliler, yeni işyerlerinde veya işverenleri nezdinde çalışmaya başladıkları aydan itibaren asgarî geçim indiriminden yararlanmaya devam edeceklerdir.

Örnek:

Eşi çalışmayan ve iki çocuğu olan bir asgarî ücretlinin 2010 yılında yararlanacağı asgarî geçim indirimi tutarı şu şekilde hesaplanacaktır.

2010 Takvim Yılı Başında Asgarî Ücretlinin Yıllık Brüt Tutarı (729,00x12)	8.748,00.-TL
Mükellefin Asgarî Geçim İndirimi Oranı	0,75
-Mükellefin kendisi için % 50	
-Mükellefin eşi için % 10	
-Mükellefin çocukları için % 15	
Asgarî Geçim İndirimine Esas Tutar (8.748,00 x % 75)	6.561,00.-TL
Asgarî Geçim İndiriminin Yıllık Tutarı (6.561,00 x % 15)	984,15.-TL

Hesaplanan yıllık tutarın 1/12'si olan (984,15 / 12 = 82,01) 82,01.-TL, aylık olarak hesaplanan gelir vergisi tevkifatı tutarından mahsup edilecektir.

Bu durumda, söz konusu ücretlinin 2010 takvim yılının Ocak ayı için asgarî geçim indirimine yönelik mahsup işlemi aşağıdaki şekilde gerçekleştirilecektir.

2010 Yılı Ocak Ayı Brüt Ücreti	729,00.-TL
2010 Yılı Ocak Ayı Tevkifat Matrahı	619,65.-TL
2010 Yılı Ocak Ayı Ücretinden Hesaplanan Gelir Vergisi	92,95.-TL
2010 Yılı Ocak Ayı Mahsup Edilecek Asgarî Geçim İndirimi Tutarı	82,01.-TL
2010 Yılı Ocak Ayı Ödenecek Gelir Vergisi (92,95-82,01=10,94)	10,94.-TL

Buna göre işveren, mahsup edilen asgarî geçim indirimi tutarı kadar yani 82,01.-TL daha ücretliye fazla ödeme yapacaktır.

Asgari geçim indirimi ile teşvik amaçlı diğer indirim ve istisnaların birlikte uygulanmasına ilişkin olarak da 16/6/2009 tarihli ve 5904 sayılı Kanunun 2. maddesiyle Gelir Vergisi Kanunu'nun 32 nci maddesine dördüncü fıkrasından sonra gelmek üzere; "Ücretlerin vergilendirilmesinde asgari geçim indirimi uygulandıktan sonra, varsa teşvik amaçlı diğer indirim ve istisnalar dikkate alınır." fıkrası eklenmiş olup bu hüküm 1/1/2009 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girmiştir. Konuyla ilgili olarak yayımlanan 272 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliği'nde ise gelir vergisi stopajı teşviki öngörülen yerlerde ücretli olarak çalışan işçilerin ücret gelirleri üzerinden hesaplanan gelir vergisinden, öncelikle 265 Seri No'lu Gelir Vergisi Genel Tebliğinde belirtilen usul ve esaslar çerçevesinde hesaplanan asgari geçim indiriminin mahsup edileceği ve bu mahsup işleminden sonraki tutarın ilgili kanunlarda yer alan teşvik amaçlı indirim ve istisna uygulamasında dikkate alınacağı belirtilmiştir.

3- MAHSUP İŞLEMLERİ

Asgari geçim indirimine ilişkin mahsup işlemlerinin detayları, beyanname verilen ve verilmeyen durumlar da göz önüne alınmak suretiyle 265 Seri No.lu Gelir Vergisi Genel Tebliği doğrultusunda aşağıda ele alınacaktır.

3.1- Muhtasar Beyanname Verilmemesi Halinde

Genel bütçeye dahil olan daireler, yaptıkları gelir vergisi tevkifatı için Gelir Vergisi Kanununun 100'üncü maddesine göre muhtasar beyanname vermemektedir. İşverenler, her yılın Ocak ayında düzenleyecekleri asgarî geçim indirimine ait bordroda, her aya ilişkin ücretliler için hesaplayacakları asgarî geçim indirimi tutarını göstereceklerdir. Bu daireler, hak kazanılan asgarî geçim indirimi tutarını, çalışanlarına ödeyecekleri ücretler üzerinden tevkif edecekleri vergiden mahsup edecekler, böylece de ücretlilere, mahsup edilen vergi tutarı kadar ödeme yapılmış olacaktır.

3.2- Muhtasar Beyanname Verilmesi Halinde

İşverenler, her yılın Ocak ayında düzenleyecekleri asgarî geçim indirimine ait bordroda, her aya ilişkin ücretliler için hesaplayacakları asgarî geçim indirimi tutarını göstereceklerdir. Mevcut bilgilere göre hesaplanan yıllık asgarî geçim indirimi tutarının her aya isabet eden kısmı, ücret üzerinden hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilecektir.

Ücretliye yansıtılacak tutar ücret ödemesinin yapıldığı dönemde ücret bordrosunda açılan "Asgari Geçim İndirimi" satırında gösterilecek ve işveren tarafından ilgili aya ilişkin verilecek muhtasar beyannameye tevkif suretiyle kesilen vergiler toplamından mahsup edilerek kalan tevkifat tutarı ödenecektir.

Mahsup edilecek asgarî geçim indirimi, ücretlinin o aydaki ücretinden kesilen gelir vergisinden fazla olamayacaktır. Aşması halinde ise aşan kısım için herhangi bir iade uygulaması yapılmayacaktır.

Muhtasar beyanname üzerinde asgarî geçim indirimi tutarının mahsup edilebilmesi için, söz konusu tutarın mutlak suretle ücretlilere ödenmiş olması gerekmektedir. Ücretlilere ödenmeyen tu-

tarların mahsup edilmesi halinde bu tutar işverenlerce muhtasar beyanname üzerinden eksik beyan edilmiş ve ödenmemiş gelir vergisi tevkifatı olarak addolunacak ve ödenmeyen bu vergiler için de işverenler hakkında cezalı tarhiyat yapılacaktır.

Üç aylık dönemler halinde muhtasar beyanname veren işverenler de her yılın Ocak ayından itibaren asgarî geçim indirimi tutarını her ay ücret ödemesi sırasında ücretliye peşin olarak ödeyeceklerdir. Ocak-Şubat-Mart dönemine ilişkin asgarî geçim indirimi tutarı ise Nisan ayında verilecek muhtasar beyanname mahsup konusu yapılacaktır.

3.3- Yıllık Beyanname Verilmesi Halinde

Aşağıda, ücretlilerin yıllık beyanname vermesine yol açacak durumlar bağlamında olmak üzere, yararlanılacak asgarî geçim indirimine ilişkin mahsup işlemlerinin ne şekilde gerçekleştirileceği belirtilecektir.

1- Ücretin Tevkifata Tabi Olmaması:

Gelir Vergisi Kanununun 95. maddesi gereği ücretlerinden vergi tevkif usulü cari olmayan ve bu nedenle ücretlerini yıllık beyanname ile beyan etmek zorunda olan ücretlilerde asgarî geçim indirimi, yıllık beyanname hesaplanan gelir vergisinden mahsup edilmek suretiyle gerçekleştirilecektir.

Asgarî geçim indiriminden faydalanmak isteyen ücretli; "Aile Durumu Bildirimi"ni doldurarak yıllık beyannameye ekleyecektir.

Öte yandan, tevkifata tabi olmayan ücretlerini yıllık beyanname ile beyan etmek zorunda olan ücretliler bu beyannameye diğer gelir unsurlarını da dahil etmeleri halinde asgarî geçim indirimi, yıllık beyanname beyan edilen ücret gelirlerine isabet eden vergiden mahsup edilecektir.

2- Birden Fazla İşverenden Ücret Alınması:

Asgarî geçim indirimi uygulaması işverenler aracılığıyla gerçekleştirileceğinden tevkifata tabi ücretlerini yıllık beyanname ile beyan eden ücretliler yıllık beyannamelerinde indirim uygulamasına ilişkin olarak herhangi bir bildirimde bulunmayacaklardır.

Ücretlerinden vergi tevkifatı yapılan ve işverenler aracılığıyla yıl içinde asgarî geçim indiriminden yararlanan mükelleflerin, tevkifata tabi ücret gelirlerini yıllık beyannameye dahil etmeleri halinde, beyan edilen gelir üzerinden hesaplanan vergiden, yıl içinde kendisine ödenen ücret üzerinden kesilen gelir vergisinin asgarî geçim indirimi mahsup edilmeden önceki tutarı mahsup edilecektir. Böylelikle kaynaktan vergileme sırasında ücretliye ödenmiş olan asgarî geçim indirimi tutarlarının, yıllık beyanname üzerinden yapılan vergileme sonucunda da ücretlide kalması sağlanmış olacaktır.

Aynı zamanda birden fazla işverenden ücret alınması halinde, asgarî geçim indirimi uygulaması, en yüksek ücretin elde edildiği işveren tarafından gerçekleştirilecektir.

Ücretliler medeni durumu ve çocuk sayısı hakkında bildirimlerini, en yüksek ücret geliri elde ettikleri işverene vererek uygulamanın ilgili işverence yerine getirilmesini sağlayacaklardır. En yüksek ücretin hangi işverenden alınacağının belli olmaması halinde, indirimden yararlanacağı işvereni ücretli kendisi belirleyecektir. Ücretlinin aynı anda birden fazla işverenden dolayı asgarî geçim indiriminden faydalandığının tespiti halinde; oluşan vergi ziyayı, ücretliden cezalı olarak tahsil edilecektir.

4- MUHASEBE UYGULAMASI

Aylık esasa göre muhtasar beyannamesini veren işverenler, asgarî geçim indiriminden yararla-

nan çalışanları dolayısıyla Ocak ayında düzenleyecekleri asgarî geçim indirimine ait bordroda, her aya ilişkin olmak üzere söz konusu çalışanları için hesaplayacakları asgarî geçim indirimi tutarını gösterecek olup, yıllık asgarî geçim indirimi tutarının her aya isabet eden bu kısmını da ücret üzerinden hesaplayacakları gelir vergisinden mahsup edeceklerdir.

Bu bağlamda olmak üzere, aşağıda, aylık esasa göre muhtasar beyannamesini veren bir işverenin, asgarî geçim indiriminden yararlanan çalış-

şanlarına yapacağı ücret ödemelerini ve dolayısıyla da asgarî geçim indirimini muhasebe kayıtlarına nasıl yansıtması gerektiğini bir örnek üzerinde göstereceğiz.

Örnek: (A) Anonim Şirketinin Ocak 2010'da düzenlediği "Asgarî Geçim İndirimine Ait Bordro"da hesaplanan yıllık asgarî geçim indirimi tutarı 24.000,00.-TL olup, Ocak ayına isabet eden kısım 2.000,00.-TL.dir. Söz konusu şirketin Ocak ayında çalışanlarına yapacağı ücret ödemelerine ilişkin diğer bilgiler ise aşağıda belirtilmiştir.

Brüt Ücret	50.000,00
SSK Primi İşçi Payı (% 14)	7.000,00
İşsizlik Sigortası Primi İşçi Payı (% 1)	500,00
Gelir Vergisi Matrahı	42.500,00
Gelir Vergisi	6.375,00
Damga Vergisi (% 0,66)	330,00
Kesintiler Toplamı	14.205,00
Net Ücret (Asgarî Geçim İndirimi Hariç)	35.795,00
Asgarî Geçim İndirimi	2.000,00
Net Ücret (Asgarî Geçim İndirimi Dahil)	37.795,00
SSK Primi İşveren Payı (% 19,5)	9.750,00
İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı (% 2)	1.000,00
İşçinin İşverene Toplam Maliyeti	60.750,00

15.01.2010

136- DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR
136.00- Vergi Dairesinden Alacaklar

24.000,00

335- PERSONELE BORÇLAR
335.00- Personele Ödenecek Asgari Geçim İndirimi Tutarı

24.000,00

(2010 Takvim yılında ödenecek asgarî geçim indiriminin tahakkuku.)

15.01.2010	
770- GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	60.750,00
770.00- Brüt Ücret	50.000,00
770.01-SSK Primi İşveren Payı	9.750,00
770.02-İşsizlik Sigortası Primi İşveren Payı	1.000,00
335- PERSONELE BORÇLAR	35.795,00
335.01- Net Ücret (Asgarî Geçim İndirimi Hariç)	
360- ÖDENECEK VERGİLER	6.705,00
360.01- Gelir Vergisi	6.375,00
360.02- Damga Vergisi	330,00
361- ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	18.250,00
361.00- SSK Primi İşçi ve İşveren Payı Toplamı	16.750,00
361.01- İşsizlik Sigortası Primi İşçi ve İşveren Payı Toplamı	1.500,00

(2010 Takvim yılının Ocak ayına ilişkin ücret tahakkuku.)

20.01.2010	
335- PERSONELE BORÇLAR	37.795,00
335.00- Personele Ödenecek Asgarî Geçim İndirimi Tutarı	2.000,00
335.01- Net Ücret (Asgarî Geçim İndirimi Hariç)	35.795,00
102- BANKALAR	37.795,00

(2010 Takvim yılının Ocak ayına ilişkin olmak üzere personele ödeme yapılması.)

23.02.2010	
360- ÖDENECEK VERGİLER	6.705,00
360.01- Gelir Vergisi	6.375,00
360.02- Damga Vergisi	330,00
136- DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	2.000,00
136.00- Vergi Dairesinden Alacaklar	
102- BANKALAR	4.705,00

(2010 takvim yılının Ocak ayına ait muhtasar beyannamenin verilmesi.)

5- SONUÇ

Yukarıda, gerçek usulde vergilendirilen ücretlerde uygulanmak üzere, 01.01.2008 tarihinden itibaren yürürlüğe giren “asgarî geçim indirimi” uygulamasına ilişkin olmak üzere işverenlerce yapılacak mahsup işlemleri ve konunun muhasebe boyutu ele alınmıştır.

Asgarî geçim indirimi uygulaması ile birlikte, artık çalışanların ücretlerine yansıyacak şekilde belirli bir vergisel avantajdan yararlanmak üzere, yaptıkları harcamalar karşılığında aldıkları fiş veya faturaları işverenlerine ibraz etmelerine gerek kalmamıştır. Çünkü, asgarî geçim indirimi uygulaması ile bu duruma son verilmiştir.

Ancak, getirilen yeni uygulamanın, yapılan alışverişlerde çalışana fiş veya fatura almama hakkını vermediği açık olmakla birlikte, bu durumun fiş veya fatura almama şeklindeki suistimallere de açık olduğu gerçeği dikkatlerden kaçırılmamalıdır. Dolayısıyla da, yeni uygulamanın vergi kayıp ve kaçığına meydan verip vermediğinin yakından takip edilmesinin yararlı olacağını düşünmekteyiz.